

Päivitys Jyväskylän yliopiston humanistisen tiedekunnan tietostrategiaan vuosiksi 2000–2004 joulukuussa 2001

- 1 Johdanto**
- 2 Keskeiset toimijatahot**
- 3 Visio ja tavoitteet**
- 4 Toimenpiteet**
- 4.1. Toimenpiteet vuosina 2000-2001**
- 4.2. Toimenpide-ehdotukset vuosille 2002-2004**
- 5 Budjetti ja aikataulutus**
- 6 Strategian seuranta ja arviointi**

Liite 1: Tietostrategian laadinnan lähtökohtia ja selvityksiä

Liite 2: Tutkimus- ja opetushankkeet vuoden 2000 alkupuolella

Liite 3: Strategiakauden käynnissä olevat ja alkavat hankkeet v.2001 lopulla

Liite 4: Tavoitteet 2000

1 Johdanto

Tietotekniikan kehitys on johtanut tietokoneiden muuntumiseen verkottuneiksi viestintävälineiksi; nimitys tieto- ja viestintäteknikka, tv, (Information and Communication Technology, ICT) kuvaakin osuvasti digitaalisen tekniikan laajentuneita mahdollisuuksia. Tieto- ja viestintäteknikan nopea kehitys muuttaa koulutusta ja oppimista, tiedonhakua ja tutkimusta sekä työn tekemistä niin yliopistoissa kuin muuallakin työelämässä. Itse yliopisto on muuttumassa; opetusministeriö julkisti joulukuussa 1999 suunnitelmansa Suomen virtuaaliyliopiston luomisesta. Yliopistoja pyydettiin saman tien liittämään virtuaaliyliopistohankkeensa toiminta- ja taloussuunnitelmiinsa vuosiksi 2001–2004.

Yliopistojen toimintaympäristökin on muuttunut. Opiskelijat ovat muuttuneet, samoin rahoitusjärjestelmät. Tieto- ja viestintäteknikan kehitys muuttaa arki-, työ- ja oppimisympäristöä.

Yliopistot pyrkivät menestymään muuttuneissakin olosuhteissa – elleivät ne yrittäisi, ne saattaisivat jäädä reliikeiksi. Yliopistoille keskeisiä toiminnan alueita ovat tutkimus, opetus ja yhteiskunnallinen palvelu. Tutkimuksen odotetaan olevan kansainvälisesti kilpailukykyistä. Opetuksen tulee olla korkealaatuista ja monimuotoista ja sen tulee mahdollistaa monenlaisten opiskelijoiden tehokas ja uutta luova oppiminen. Yliopistojen tulee vaikuttaa positiivisesti oman alueensa ja valtakunnan kehitykseen.

Tällaisten vaatimusten toteuttaminen edellyttää paljon työtä. Tieto- ja viestintäteknikan laajamittainen käyttäminen tutkimuksessa ja opetuksessa tarjoaa mahdollisuuksia työn tehostamiseen ja tutkimuksen ja oppimisen syventämiseen. Valtakunnallisesti Suomen virtuaaliyliopistohanke pyrkii kokoamaan yliopistojen kokemuksia ja parhaita, vasta muodostuvia käytäntöjä.

Humanistinen tiedekunta näkee tieto- ja viestintäteknikan mahdollisuudet merkittävänä oman toimintansa kehittämisessä, ja se onkin syksyn 1999 aikana aloittanut koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategian laatimisen keskustelun ja suunnittelun avulla vuosiksi 2000–2004. Tietostrategia voidaan ymmärtää suppeassa tai laajassa merkityksessä. Suppeasti kyse on tietojenkäsittelyn suunnitelmasta, tieto- ja viestintäteknikan hyväksikäytöstä opetuksessa ja koulutuksessa. Laajasti kyse on yhteisön ja organisaation tulevan toiminnan suunnittelusta; tietostrategia voi olla kehittämisen työkalu. Molemmat lähestymistavat ovat tarpeen tiedekunnan toiminnan kehittämisessä.

Tietostrategiatyöskentely on keino ottaa haltuun koulutuksen ja työelämän muuttuminen ja olla mukana vaikuttamassa muutoksen kulkuun. Erilaisia strategioita on viime vuosina laadittu paljon ja

monilla tasoilla: Euroopan unionin, valtion, läänien, maakuntien, yliopistojen, koulujen, yritysten jne. Humanistisen tiedekunnan tietostrategian kannalta erityisen merkittäviä strategioita ovat Opetusministeriön ja Jyväskylän yliopiston strategiat, jotka painottavat verkottumisen, uudenlaisten oppimis- ja työskentely-ympäristöjen ja yleensä tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntämismahdollisuuksia sekä opetuksessa että tutkimuksessa. Myös muutamat humanistisen tiedekunnan laitokset ovat laatineet omat tietostrategiansa.

Opetusministeriön suunnitelma on, että kaikki oppilaitokset laativat tietostrategian vuoden 2002 loppuun mennessä (opettajankoulutuslaitoksilta strategiaa edellytetään vuoden 2001 loppuun mennessä). Humanistisen tiedekunnan tietostrategian laadinnan lähtökohtia on koottu liitteeseen 1. Varsinainen tietostrategia hyväksyttiin tiedekunnassa kesäkuussa 2000. Se julkistettiin sekä paperiversiona että laajempaan ja tausta-aineistoja sisältävänä verkkoversiona. Verkkoversio: www.solki.jyu.fi/humdrum/dokumentit.htm. Tämä aiemman tietostrategian päivitetty versio julkaistaan myöhemmin myös verkossa.

2 Keskeiset toimijatahot

Tietostrategiatyöryhmä 1999-2000

Tietostrategiatyö humanistisessa tiedekunnassa käynnistyi syksyllä 1999, kun lehtori Pertti Hurme opetusministeriön apurahan turvin ryhtyi valmistelemaan tietostrategiaa. Samana syksynä aloitti toimintansa tiedekunnan tietostrategiatyöryhmä, johon kuuluvat dekaani Kari Sajavaara (puheenjohtaja), lehtori Pertti Hurme (sihteeri), professori Heikki Hanka, tutkija Jari Järvinen, amanuenssi Tellervo Keto, lehtori Jouko Koivisto, opiskelija Simo Mikkonen, tiedekuntas sihteeri Matti Myllykoski, professori Ilkka Nummela, tutkija Miikka Salavuo (joka tuli tutkija Topi Järvisen tilalle vuodenvaihteessa), opiskelija Hertta Sukanen ja tutkija Peppi Taalas. Työryhmä on talven ja kevään aikana valmistellut tiedekunnan tietostrategian.

Tietostrategiatyöryhmä 2000-2001

Kesäkuussa 2000 hyväksytyn tiedekunnan tietostrategian suunnittelutyötä jatkettiin. Aiempi tietostrategiatyöryhmä on toiminut suunnittelu-, kehittämis- ja arviointiryhmänä (jota jatkossa kutsutaan tietostrategiatyöryhmäksi). Ryhmän kokoonpanoksi vakiintui: dekaani Kari Sajavaara (pj.), hallintopäällikkö Matti Myllykoski, Timo Sikanen, Pertti Hurme, Miikka Salavuo, Peppi Taalas, Jouko Koivisto, Tellervo Keto, Heikki Hanka, Ilkka Nummela (1.9.2001 jälkeen Jari Ojala) sekä Maarit Ansela (aloitti syksyllä 2000 osa-aikaisena koordinaattorina ja tietostrategiasihteerinä). Opiskelijajäsenille lähetettiin kutsuja syksyllä 2000, mutta käytännössä he jäivät kuitenkin saapumatta kokouksiin. Jatkossa on tarkoituksena rekrytoida uudet opiskelijajäsenet.

Ryhmän jäsenet ovat osallistuvat tietostrategiatyöryhmän työhön osana muita virkatehtäviään ilman erillistä korvausta. Tietostrategiasihteerin/koordinaattori (Ansela) on ollut palkattuna osa-aikaisena työntekijänä elokuusta 2000 vuoden 2001 loppuun asti. Tietostrategiasihteerin/koordinaattorin toimenkuvaksi ja pääasiallisiksi tehtäviksi muotoutuivat: uusien opiskelijoiden koulutuksen koordinointi, seuranta ja arviointi; tietostrategiatyöryhmän toimintaan liittyvät erinäiset tehtävät; muiden työryhmien jäsenyys; tiedottaminen ja yhteyshenkilönä toimiminen. Strategiakaudella 2002-2004 tiedekunta palkkaa yhdessä virtuaaliyliopistohankkeen kanssa koordinaattorin (Miikka Salavuo).

Tietostrategiatyöryhmän jäsenet toimivat ensisijaisesti ajatellen tiedekuntaa kokonaisuutena. Koko ryhmän toiminta-ajatuksena on proaktiivisuus: suunnitella, tehdä konkreettisia päätöksiä, kehittää ja jalostaa tietostrategiaa strategiakauden aikana erilaisin toimenpitein kohti jaettava visiota sekä arvioida strategian edistymistä (ks.luku 6). Ryhmä voi tarvittaessa jakaantua pienempiin työryhmiin suunnittelemaan tiettyjen strategian osien tavoitteita ja toimenpiteitä (esimerkiksi 2001 päivittämissäryhmä: Hanka, Hurme, Ojala, Salavuo, Taalas ja Ansela).

Tietostrategiatyöryhmässä ovat edustettuina kaikki tiedekunnan ainealueet. Ryhmän jäsenet ovat lisäksi tietostrategiatyön tavoitteiden ja toimenpiteiden yhdyshenkilöinä edustamiensa ainealueitten ja laitoksien suuntaan sekä pyrkivät aktiivisesti edistämään tietostrategiaa kentällä. Jäsenistä Peppi Taalas ja Pertti Hurme ovat edustaneet tiedekuntaa ja tietostrategiaa Jyväskylän yliopiston virtuaaliyliopistotyöryhmässä ja tietohallinnon johtoryhmässä sekä Pertti Hurme yliopiston kirjaston johtokunnassa. Kuitenkin koko tietostrategiatyöryhmä on myös yhdyselimenä virtuaaliyliopistohankkeeseen ja sen alahankkeisiin (oppimisympäristöt, sisällöntuotannon tukitiimi) sekä yliopiston tietostrategian kehittämiseen edistäen tiedekunnan tietostrategian tavoitteiden toteutumista laajemmilla organisaatiotasolla. Tällaisia ovat useat verkostohankkeet (mm.TieVie, MOVE, viestintätieteiden yliopistoverkosto, ITPeda). Kansainvälisiä yhteistyöhankkeita on viritelty moneen suuntaan.

3 Visio ja tavoitteet

Humanistinen tiedekunta perustaa toimintansa Jyväskylän yliopiston kokonaistavoitteisiin: sivistyksen vaalimiseen, laadun parantamiseen, vaikuttavuuden parantamiseen, tuloksellisuuden nostamiseen, arvioinnin hyödyntämiseen toiminnan kehittämisessä, rakenteelliseen kehittämiseen ja henkilöstön valmiuksien kehittämiseen. Tiedekunta vaalii humanistista perinnettä ja on valmis hyödyntämään tieto- ja viestintäteknikkaa perinteen pohjalta lähtevässä tutkimus- ja opetustyössä. Uusia välineitä ja työtapoja omaksuessaan tiedekunta samalla tarkastelee niitä kriittisesti. Tiedekunnan tietostrategian näkemys jaetuksi visioksi kaudelle 2000-2004 on seuraava:

VISIO:

Tiedekunta nostaa perusinfrastruktuurin nykyhetken ja lähitulevaisuuden vaatimusten tasolle ja edistää tieto- ja viestintäteknikan käyttöä oppimisessa ja tutkimuksessa (tv myös tutkimuksen kohteena). Tieto- ja viestintäteknikka otetaan monipuoliseen käyttöön koulutuksessa ja tutkimuksessa. Tiedekunta suuntautuu kohti uudentyypisiä oppimisympäristöjä, jotka yhdistävät perinteisen opetuksen ja verkko-opetuksen. Tiedekunta osallistuu aloitteellisesti Suomen virtuaaliyliopiston kehittämiseen. Tiedekunta on Suomen humanististen tiedekuntien eturivissä tieto- ja viestintäteknikan hyväksikäytössä opetuksessa ja tutkimuksessa.

Lyhyen aikavälin tavoitteet:

- Kehitetään opetusta ja tutkimusta siten, että tieto- ja viestintäteknikka rakentuu niiden luontevaksi osaksi.
- Sekä opiskelijat että henkilökunta ymmärtävät tieto- ja viestintäteknikan mahdollisuudet, hallitsevat tieto- ja viestintäteknikan peruskäyttötaidot ja asennoituvat tieto- ja viestintäteknikkaan myönteisesti.
- Kaikki opiskelijat voivat käyttää opiskelussa (mm. kirjoittamisessa ja tiedonhaussa) joko yliopiston tietokoneita tai omia tietokoneitaan.
- Tiedekunnan laitoksilla on tavanomaisten työelämässä käytettävien tietokoneiden lisäksi myös uusimpia ja tehokkaimpia koneita, jotta henkilökunta ja opiskelijat pysyvät kehityksen mukana.

- Laitoksilla on mahdollisuus tuottaa ja ottaa vastaan opetusta videoyhteydessä (videoneuvottelulaitteistoin).

Pitemmän aikavälin tavoitteet:

- Tiedekunnassa käytetään laajalti tieto- ja viestintätekniikkaa tutkimuksen ja opetuksen laadun ja tuloksellisuuden parantamiseen.
- Tiedekunta parantaa koulutuksen vaikuttavuutta tieto- ja viestintätekniikan avulla.
- Tiedekunnassa on kansainvälisesti merkittäviä tieto- ja viestintätekniikkaan liittyviä tutkimushankkeita.
- Tiedekunnassa tuotetaan laajamittaisesti ja osin kaupallisin tavoittein korkeatasoisia digitaalimuotoisia sisältöjä, esim. kulttuurituotteita ja verkko-oppimateriaalia.
- Aineenopettajakoulutuksessa mahdollistetaan koulu- ja työelämässä tarvittavien tietoyhteiskuntataitojen oppiminen.
- Tuetaan tiedekunnan laitosten pyrkimyksiä opetuksen huippuyksiköiksi ja nostetaan hakemuksissa esille tieto- ja viestintätekniikan hyväksikäyttö.
- Tiedekunnan työ- ja opiskeluyhteisöt viestivät tavoitteellisesti ja ovat vuorovaikutuksessa paitsi kasvokkain myös tietokonevälitteisesti.

Kokonaissuunnittelu

Tavoitteet:

- Tiedekunta kehittyy verkotetummaksi, tehokkaammaksi ja korkealaatuisemmaksi tutkimus- ja opetusyksiköksi.
- Tiedekunta vastaa yhteiskunnan ja tieto- ja viestintätekniikan kehityksen haasteisiin ja ottaa muutoksen haltuunsa.

Tutkimushankkeet

Tavoitteet:

- Tutkimusta parannetaan tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntämällä.
- Tiedekunnassa on kansainvälisesti merkittäviä tieto- ja viestintätekniikkaan liittyviä tutkimushankkeita.
- Tiedekunnassa tuotetaan laajamittaisesti ja osin kaupallisin tavoittein digitaalimuotoisia sisältöjä, esim. kulttuurituotteita ja verkko-oppimateriaalia.

Opetushankkeet

Tavoite:

- Oppimista ja opetusta parannetaan tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntämällä.

Opiskelijoiden tieto- ja viestintätekniikkataidot

Tavoitteet:

- Opiskelijat oppivat tieto- ja viestintätekniikkaa kiinnostuksensa ja tulevien työtehtäviensä laajuudelta sekä ymmärtävät tieto- ja viestintätekniikan merkityksen yhteiskunnassa ja työelämässä. Osa opiskelijoista oppii tieto- ja viestintätekniikan perustaidot; osa perehtyy syväällisesti tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämiseen omalla alueellaan.

Henkilökunnan tieto- ja viestintätekniikkataidot

Tavoitteet:

- Henkilökunta oppii tieto- ja viestintäteknikkaa kiinnostuksensa ja työtehtäviensä laajuudelta. Kaikki henkilökuntaan kuuluvat ymmärtävät tieto- ja viestintäteknikan merkityksen yhteiskunnassa ja työelämässä sekä oppivat tieto- ja viestintäteknikan perustaidot. Osa perehtyy syvällisesti tieto- ja viestintäteknikkaan omaa työtään edistääkseen. Henkilöstön kouluttautumisen kautta laitoksille syntyy vahvaa asiantuntemusta tietokoneiden käytöstä opetus- ja tutkimusvälineinä.

Atk-tuki

Tavoite:

- Muutetaan atk-tuen painopistettä teknisestä tuesta kohti sisällöllistä ja pedagogista tukea.

Infrastrukturi

Tavoitteet:

- Tieto- ja viestintäteknologinen perusinfrastrukturi nostetaan oppimisen, opetuksen ja tutkimuksen kannalta nykyhetken ja lähitulevaisuuden vaatimusten tasolle. Monimuoto-opetuksen toteuttaminen edellyttää toimivaa infrastruktuuria, verkotettuja tietokoneita henkilökunnalla ja opiskelijoilla, riittävästi luokkia ja työpisteitä, atk-tukea, verkkopohjaista oppimis- ja työskentely-ympäristöä, videoyhteyksiä jne.

4 Toimenpiteet

4.1. Toimenpiteet vuosina 2000-2001

Tietostrategian tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset vuosille 2000-2001 on tiivistetty liitteessä 4 olevaan taulukkoon, jossa on myös suunnitelmaa toteuttajista ja ajoituksesta.

Strategiavuosina 2000-2001 ryhdyttiin toteuttamaan kaavailtuja toimenpiteitä tavoitteisiin pääsemiseksi. Tähän lukuun on koostettu tärkeimmät saavutetut tulokset. Luku on samalla toimenpiteiden osalta tietostrategian seurannan ja arvioinnin väliraportti (vrt. luku 6).

Tiedekunta

Tietostrategiatyöryhmä käynnisti keskustelut atk-keskuksen (vs. johtaja Esa Auramäki) kanssa tavoitteena parantaa yhteistyötä sekä selventää tehtäviä, mahdollisuuksia ja vastuuta. Ryhmä on ollut myös kiinteässä yhteydessä virtuaaliyliopistohankkeen koordinaattoriin (Antti Auer), sillä virtuaaliyliopiston kehittämistyössä on ollut kosolti leikkauskohtia tiedekunnan strategiaan ja sen tavoitteisiin tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämisessä opetukseen ja tutkimukseen.

Informaatioteknologian tiedekunnan kanssa yhteistyötä tehtiin lähinnä uusille opiskelijoille tarjottavan tiedekunnan opintokokonaisuuden suunnittelussa. Perustaitojen tukipaketin opetus järjestetään osana Informaatioteknologian tiedekunnan kurssikokonaisuutta. IT-tiedekunta teki hallinnollisen päätöksen ja jakoi YLE14- kurssin sisäisesti osiin siten, että humanistisen tiedekunnan uusille opiskelijoille tarjottava perustaitojen tukipaketti irrotettiin omaksi kokonaisuudekseen (demot = TJTY15). Tämä hallinnollinen muutos helpotti demojen kytkemistä osaksi humanistien opintokokonaisuutta.

Laitosten tieto- ja viestintäteknikan opetus- ja tutkimuskäytön suunnittelua ja kehittämistä on käynnistetty: tiedekunnan opintojakson alakohtaisia kursseja jo muutamalla laitoksella jo 2001-2002 lukuvuoden suunnitelmissa; virtuaaliyliopiston Ope.Fi -koulutukset ovat poikineet uusia hankkeita

laitoksille; osa on hyödyntänyt tiedekunnan kustantamaa koulutusta (WebCT) ja hyödyntänyt tv:tä opetuksessa ja tutkimuksessa omaehtoisesti. Tiedekunnan laitokset ovat sisällyttäneet tieto- ja viestintätekniiikan opetus- ja tutkimuskäytön suunnitelmat toiminta- ja taloussuunnitelmiinsa.

Tiedekunnan tietostrategian verkkosivut julkaistiin syksyllä 2000 (<http://www.solki.jyu.fi/humdrum>). Niitä on ylläpitänyt ja päivittänyt tietostrategiasihtööri/koordinaattori, ja ne ovat toimineet tietostrategian, sen seurannan ja ajankohtaisten asioiden pääasiallisena tiedotuskanavana. Tietostrategian verkkosivut linkitettiin tiedekunnan verkkosivuston pääsivulle; tietostrategian sivuilla vierailaan ylivoimaisesti eniten juuri tiedekunnan sivujen kautta. Tietostrategian sivuilla on vierailtu myös muista yliopistoista ja oppilaitoksista sekä yrityksistä. Tietostrategiasihtööri/koordinaattori on tiedottanut ajankohtaisista asioista ja toimenpiteistä myös sähköpostin välityksellä, puhelimitse sekä käymällä laitoksilla.

Sen sijaan tavoitteena ollut tiedekunnan toiminnan tiedottaminen ja julkisuuskuvaan parantamisprojekti ei ole yleisesti edistynyt ja vaatisi jatkossa toimenpiteitä suunnitelluilta toteuttajatahoilta (tiedekunta ja yhteisöviestintä).

Tutkimus

Tiedekunnassa on uusia tieto- ja viestintätekniiikan muotoja etsiviä ja hyödyntäviä tutkimushankkeita kaikilla ainealueilla. Vuoden 2000 alkupuolella käynnissä olleet hankkeet on koottu liitteeseen 1. Liitteessä 2 on puolestaan tilannekatsaus hankkeisiin vuoden 2001 lopulla. Hankkeiden määrä on lisääntynyt huomattavasti, ja ne ovat monipuolistuneet: tutkimushankkeiden lisäksi on tullut opetuksen kehittämisen hankkeita sekä virtuaaliyliopistohankkeita.

Tavoitteena ollut humanistisen ja kasvatustieteellisen tiedekunnan sekä KTL:n yhteinen tieto- ja viestintätekniiikkaa hyödyntävän tutkimuksen kehittämishanketta ei ole toistaiseksi vielä toteutettu. Kuitenkin tarkoitus on käynnistää yhteinen tv:n opetuskäytön tutkimusworkshop vuoden 2002 aikana. Workshopin keskeisinä tehtävinä on integroida ja koordinoita esim. opinnäytetöiden tekemistä ja ohjausta osana Virtuaaliyliopisto-hanketta, järjestää yhteisiä visioseminaareja tulevaisuuden tutkimus- ja kehityslinjojen etsimiseksi sekä järjestää tutkimustiedon systemaattista soveltamista edistävää toimintaa (esim. workshop –tilaisuuksia) eri toimijoiden välisen vuoropuhelun kannustamiseksi.

Sisällöntuotannon opetuksen ja tutkimuksen suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi sekä erilaiset kehittämishankkeet ovat edistyneet erityisesti virtuaaliyliopiston aloitettua toteuttajatahona.

Opetus ja oppiminen

Atk-keskus teki virtuaalisen oppimis- ja työskentely-ympäristön luomiselle tarpeellisia hankintoja ja järjestelyjä, joista WebCT -oppimisympäristöalustan hankkiminen ja siihen liittyvän koulutuksen järjestäminen sekä PedaNet olivat ensimmäisiä. Tarkoituksena on kuitenkin laajentaa tarjontaa (mm. Sonera eXperience). Perinteistä opetusta ja verkko-opetusta on monissa opetushankkeissa yhdistetty monimuoto-opetuksiksi (ks. liite 2).

Joustavien tutkintokokonaisuuksien sekä opiskelijoiden rohkaiseminen valitsemaan "epätavallisia" aineyhdistelmiä--toteutuminen on epäselvää. Mikäli nämä jäävät jatkossakin edelleenkin tavoitteiksi, toteuttajatahojen (opintoasiainpäällikkö ja laitokset) olisi tarpeen toimia tämän tavoitteen edistämiseksi.

Tiedekunta on osallistunut teknisen ja pedagogisen opetusteknologia-tuen kehittämiseen. Virtuaaliyliopiston oppimisympäristöryhmässä on ollut kaksi humanistisen tiedekunnan tietostrategian edustajaa (Ansela ja Salavuo). Atk-tuen järjestelmän uudistus suunnitelma valmisteltiin keväällä 2001. Se etenee toivon mukaan vaiheittain.

Opiskelijat

Opiskelijoiden tieto- ja viestintäteknikan osaamista on osittain kehitetty räätälöityjen kurssien avulla. Muutamilla laitoksilla saatiin jo lukuvuodeksi 2001-2002 ainekohtaisia koulutuksia järjestettyä (mm. saksan laitoksen Cosmas- korpusteknologiakurssi syksyllä 2001). Humanistisen tiedekunnan opiskelijoiden tv-t-koulutuksen erityistarpeita tiedusteltiin syksyllä 2000 tiedekunnan luentosarjan aikana opiskelijoilta, ja heillä oli niistä hyvin vaihtelevia näkemyksiä. Myös laitoksien käsitykset erityistarpeista vaihtelevat (tietostrategiasihteri/koordinaattori vieraili laitoksilla syksyllä 2000 aloittamassa keskustelua ainekohtaisista kursseista). Lisätukea, tietoa sekä kokemuksia erilaisista mediavalinnan ja ohjelmien vaihtoehtoista tarvitaan jatkossa entistä enemmän.

Uusien opiskelijoiden tieto- ja viestintäteknikan kurssi käynnistettiin syksyllä 2000 valinnaisena opintojaksona. Kaikille yhteinen luentosarja Tieto- ja viestintäteknikan perusteet (1 ov); perustaitojen tukipaketti irrotettiin IT-tiedekunnan Yle 14-kokonaisuuden demoista (1 ov). Tietostrategiasihteri/koordinaattori raportoi pilottisyksyn kokemuksista tietostrategian verkkosivuilla (seuranta- ja arviointiraportti1 pdf -tiedostona).

Näitä kokemuksia käytettiin myös hyväksi opintojakson kehittämiseksi: lv. 2001-2002 kaikille yhteinen luentosarja HTK025 Näkökulmia tieto- ja viestintäteknikkaan pyrki tuomaan näkyville tiedekunnan eri aineryhmiä—ei niinkään opettamaan tv-peruskäsitteitä. Opiskelijoita kehoitetaan osallistumaan TJT Y14-luennoille tv-peruskäsitteiden oppimiseksi. Perustaitojen tukipaketti irrotettiin hallinnollisesti omaksi TJTY15-kokonaisuudekseen. Tietostrategiasihteri/koordinaattorin toimesta opiskelijatutorit valjastettiin ja ohjeistettiin avustamaan uusia opiskelijoita perustaidon tukipaketin tarpeen itsearvioinnissa (Humdrumissa) ja tiedottamaan sekä luentosarjasta että perustaitojen tukipaketista.

Tavoitteeksi oli myös asetettu tv-taitojen näkyminen tutkintotodistuksessa. Tämä tavoite ei ole edistynyt eikä kenties enää tarpeenkaan, mikäli opetus suunnitelmia lähdetään enemmän kehittämään siihen suuntaan, että tv-taidot ovat integroituneina opiskeluun ylipäänsä. Digitaalinen portfolio olisi väline saattaa tv-taidot näkyväksi tutkintotodistusta paremmin. Tämän toteuttaminen edellyttäisi paljon suunnittelua sekä tiedekunnan että laitosten tasolla ja vaatisi jonkin sopivan teknisen ratkaisun tuekseen (atk-keskuksen rooli).

Henkilökunta

Henkilökunnalle on tarjottu koulutusta erityisesti virtuaaliyliopiston Ope.Fi- koulutuksen kautta kaikilla taitotasoilla (I, II, ja III--ja TieVie- hanke). OPE.Fi I ja II-taitotason koulutusmoduulit ovat olleet kaikille henkilökuntaryhmille avoimia. Ope.Fi I-tason koulutuksessa oli humanistisesta tiedekunnasta 12 henkilöä. I ja II-tason "taitopalikoissa" (yksittäisillä taitokursseilla) oli ollut tiedekunnasta 8 henkilöä. Keväällä 2001 tiedekunnasta osallistui yhteensä 10 Ope.Fi II-tason koulutukseen (3 kieliaineiden, 2 viestinnän ja 5 historia- ja perinneaineiden edustajaa). Koulutuksen jälkeen suunnitellut hankkeet ovat kaivanneet erityisesti tukea seurantaan, pedagogiikkaan ja sisällöntuotannon käynnistämiseen. Tiedekunnassa on siten tarvetta projektien edistämistä valvovalle tukihenkilölle/projektikoordinaattorille. Tiedekunnan TTS:ssä on esitys tällaisen henkilön palkkaamisesta yhdessä virtuaaliyliopiston kanssa (Miikka Salavuo 1.1.2002 alkaen).

Tiedekunta on myös rahoittanut WebCT-koulutuksia henkilökunnalle. Koulutustarjonta on keskittynyt opetuskäytön tieto- ja viestinnän erityistaitoihin--ei niinkään paljon tutkimusalueitten erityistaitoihin. Tutkimushankkeet vaativat jatkossa siis erityishuomiota.

Atk-keskukseen on välitetty palautetta henkilöstökoulutuksen opetuksen laadusta ja järjestelyistä. Samoin osana atk-tukijärjestelmän uudistusta on tarkoitus käynnistää täsmäkoulutusta suoraan laitoksille henkilökunnan omille koneille ensiksi historia- ja perinneaineisiin, myöhemmin strategiakaudella muualle tiedekuntaan.

Tavoite tieto- ja viestintäteknikan oppimisen sijoittamisesta henkilökunnan työsuunnitelmaan ja tavoitetasen ohjauskeskusteluista ei todennäköisesti ole edennyt suunnitelluilla toteuttajatahoilla eli tiedekunnan laitoksilla ja vaatisi jatkossa toimenpiteitä.

Virtuaaliyliopistohankkeen sisältötiimi aloitti toimintansa keväällä 2001 tavoitteena tarjota apua oppimateriaalituotantoon sekä verkko-oppimis- ja työskentely-ympäristöissä opettamiseen. Sisältötiimi onkin edistänyt vuoden 2001 aikana myös humanistisen tiedekunnan hankkeita.

Mikrotuki

Opettajien sisällöllisen ja pedagogisen teknisen tuen kehittämiseksi on virtuaaliyliopistohankkeen sisälle synnytetty oppimisympäristöryhmä (mukana tiedekunnasta Salavuo ja Ansela). Tähän mennessä ryhmä on keskustellut teknisen tuen laitteistoista ja tarvittavista hankinnoista osana uuden tietohallintostrategiankin kehittämistä. Virtuaaliyliopistoon on palkattu puolipäiväinen pedagoginen tukihenkilö (Markku Närhi).

Tietoverkon kautta käytettävä asiakaslähtöinen ja interaktiivinen tuki tai www-pohjainen tukipalvelu ei ole edistynyt eikä myöskään selvitystyö opiskelijoiden saamisesta mikrotukityöhön. IT-tiedekunnan opiskelijat tuskin ovat kiinnostuneita atk-tukityöstä harjoitteluna.

Perusinfrastrukturi

Seminaarinmäen kampuksen pääserveri uusittiin kesällä 2001 ja päivitettiin alkusyksystä 2001.

Atk-keskus poisti verkkoyhteysmaksun. Opiskelijat valittivat yleisimmän, Word, tekstinkäsittelyohjelman puuttumista kielten atk-luokassa helmikuun 2001 kyselyssä. Atk-keskus myönsi Microsoftin ohjelmien lisenssit maksutta opiskelijoiden koneisiin, jonka jälkeen mm. Word, FrontPage, ja PowerPoint -ohjelmat on asennettu ainakin kielten atk-luokkaan.

Tiedekunnan henkilökunnalla on käytännössä kaikilla henkilökohtainen, verkkoyhteyksin varustettu tietokone. Tosin osa koneista on edelleen vanhoja ja työkäyttöön nähden heikkotehoisia. **Helmikuussa 2001** humanistisen tiedekunnan opiskelijoille tehtiin laaja kysely (N=710) kotikoneista, verkkoyhteyksistä, verkon käyttötarkoituksista ja yliopiston koneiden käytöstä ja riittävydestä. Kyselyn tulokset julkistettiin tietostrategian verkkosivuilla: <http://www.solki.jyu.fi/humdrum/dokumentit.htm> koko tiedekunnan kattavana tilastona sekä laitoskohtaisesti (pdf-tiedostot). Kyselyn pohjalta on ryhdytty suunnittelemaan jatko-toimenpiteitä sekä tiedekunnan että laajemman tietohallinnon strategian tasolla (tiedot välitettiin tietohallinnon strategiaa vuonna 2001 laatineelle Esa Auramäelle).

Kyselyssä kävi ilmi, että enemmistöllä opiskelijoista on jo oma kone kotona, ja koneita hankitaan rohkaisemattakin. Läheskään kaikilla ei ole kuitenkaan kotonaan verkkoyhteyksiä. Lisäksi kyselyssä ilmeni myöskin, että sähköpostikäyttäjät muodostavat jonoja kampuksien tehokkaille koneille. Ongelman lieventämiseksi on tarkoituksena sijoittaa mahdollisimman monta ns. tyhmää päätettä ja/tai nettikioskia sähköpostin lukua varten ympäri kampuksia. Kielten luokkaan on asetettu mm. 10 min. aikaraja sähköpostin lukemiseen. Opiskelijat ovat lisäksi valittaneet, ettei kampuksilta (Seminaarinmäki ja Tourula) löydy riittävästi ajanmukaisin verkkoyhteyksin varustettuja koneita verkko-opetuksen tarpeisiin (esim. WebCT:tä hyödyntävät kurssit). Kampuksille tulisi saada siis lisää koneita tähänkin käyttötarkoitukseen.

Seminaarinmäellä on opiskelijakäyttöön päivitetty tiedekunnan varoin yksi atk-luokka (kielten luokka). Kuitenkin lisääntyvän opetusikäytön vuoksi tarvittaisiin lisää opetusluokkiakin ja työskentelytilaa (opiskelijoiden rauhalliset työskentelytilat). Muuten kampuksilla on edelleen ongelmana juuri sopivien tilojen puute. Atk-luokkien varustamista häiritsee myös taloudellisten resurssien vähyyys. Taikussa, Vanhalla Juomatehtaalla, on tila, joka varustetaan laittein vuoden 2002 alussa. Varustettuna tila on yhteiskäytössä.

Lähes kaikissa Seminaarinmäen kampuksen suurissa saleissa on datatykki kiinteänä osana varustusta. (Musican sali v. 2002 alussa). Lisäksi Musica-rakennukseen kaavaillaan sijoitettavan kolmipistevideoneuvottelulaitteisto virtuaaliyliopistohankevaroin vuoden 2002 aikana. Tiedekunnassa tarvitaan myös enenevässä määrin liikuteltavia välineitä: kannettavia tietokoneita ja kannettavia datatykkeitä. Näitä hankintoja ei ole kuitenkaan voitu toteuttaa taloudellisten resurssien vähyyden vuoksi 2000-2001.

Tietostrategiasihteerikoordinaattori käynnisti keskustelut yhdessä tiedekunnan atk-tukiryhmän (Timo Sikanen, Juha Teppo, Erkki Ahvenniemi ja Jarkko Hänninen) ja atk-keskuksen yhteyshenkilön (Mauno Väisänen), kanssa atk-tukisysteemin kehittämiseksi ja oto-mikrotukijärjestelmän purkamiseksi strategian tavoitteiden mukaisesti. Suunnitelmaan kuuluu, että otot jäävät yhdyshenkilöiksi ja atk-tuki muuttuu ammattimaisemmaksi. Uudistus suunnitelmasta tiedotettiin laitoksille. Atk-keskuksen toimintasuunnitelmaan on merkitty, että oto-systeemistä luovutaan, mutta suunnitelmaa ei tiettävästi vielä ole ryhdytty toteuttamaan.

Suunnitelmaan kuuluu, että atk-keskus vie koulutusta suoraan laitoksille räätälöitynä ja henkilökunnan omille koneille. Tarkoituksena on ollut aloittaa historia- ja perinneaineista ja laajentaa täsmäkoulutusta vaiheittain strategiakauden aikana. Atk-keskuksesta saatujen tietojen mukaan keskusteluja koulutuksen järjestämiseksi on käyty, mutta käytännön toimenpiteisiin ei ole vielä ainakaan ryhdytty. Tavoitteena on tehdä jokaisesta "oma otonsa". Atk-tukijärjestelmän uudistamisessa painotettiin erityisesti tiedonkulkua atk-keskuksen, atk-tukihenkilöitten ja otojen (yhdyshenkilöt) välillä. Tämän lisäksi tiedonkulkua ja sisäistä viestintää on syytä jatkossa tehostaa näiden toimijoiden välillä.

4.2. Toimenpide-ehdotukset vuosille 2002-2004

Strategiakauden toiselle kaksivuotisjaksolla ehdotetaan toteutettavaksi seuraavat toimenpiteet, jotta asetettuihin tavoitteisiin päästäisiin:

Kokonaissuunnittelu

- Jatketään tietostrategian kehittämistä sekä osallistutaan aktiivisesti yliopiston tietohallintostrategian ja virtuaaliyliopiston kehittämistyöhön.

- Parannetaan yhteistyötä tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämisessä opetuksessa ja tutkimuksessa (laitoksien, aineryhmien ja tiedekuntien välillä).
- Edistetään laitosten tieto- ja viestintäteknikan opetus- ja tutkimuskäytön suunnittelua ja kehittämistä. Tiedekunta pyrkii yhdessä virtuaaliyliopistohankkeen kanssa huolehtimaan siitä, että tieto- ja viestintäteknikan kehityksen tuoreinta tietoa—myös kriittistä tietoa—on saatavissa laitoksilla. Tarvitaan entistä enemmän tietoa ja opastusta myös eettisiin ja immateriaaliseen: esim. organisaatiomuisti, arkistointi, tekijänoikeudelliset asiat, laadunvalvontamenetelmät jne.. Opetuksen ja tutkimuksen laadun parantamiseksi kannustetaan laitoksia pohtimaan omaa toimintaansa: mitkä ovat laitoksen tavoitteet, millaisilla keinoilla tavoitteisiin pyritään, mihin tutkimuksessa panostetaan, mikä opetuksessa on keskeistä ("ydinainesta")
- Opettajien työnkuvaa tuodaan opetuspainotteisuudesta kohti oppimisen edistämistä, jonka yksi mitta on suoritettut opintoviikot (ei pidetyt oppitunnit), kaikki opettajat pyritään rohkaisemaan kehittäjiksi ja tutkijoiksi.
- Palkataan koordinaattori yhdessä virtuaaliyliopistohankkeen kanssa tiedekunnan tutkimus- ja opetushankkeita edistämään sekä tietostrategian kehittämiseen.
- Parannetaan tiedekunnan toimintaa koskevaa tiedottamista ja käynnistetään julkisuuskuva parantamisprojekti. Erityisesti tiedekunnan sisäistä viestintää kehitetään tehokkaammaksi ja selkeytetään tiedotuksen vastuuhenkilöt ja -alueet (mm. lisätietoja halutessaan tietää, kenen puoleen kääntyä).
- Kootaan yhteen kampusalueiden rakennuskohtainen tietopaketti verkkosivuille: mistä löytyy mitäänkin laitteita/ohjelmia opiskelijoiden ja opettajien käyttöön, kehen voi ottaa yhteyttä teknistä tukea tarvittaessa, laitteiden varausjärjestelmä jne.

Tutkimushankkeet

- Tiedekunta edistää yhteistyö- ja verkostopohjaisten tutkimushankkeiden aloittamista ja kehittämistä sekä tukee tutkimushankkeita budjetoiduin varoin.
- Tiedekunnan tutkijakoulu aloittaa toimintansa 2002.
- Tiedekunta tehostaa sisällöntuotannon opetuksen ja tutkimuksen suunnittelua, toteuttamista ja arviointia (tiedekunnan koordinaattori).
- Järjestetään tiedekuntaa/tiedekuntia yhdistäviä tilaisuuksia, jossa käynnissä olevat ja/tai alkavat hankkeet voivat esittäytyä ja esitellä hanketta laajemmalle yleisölle. Hankkeet esittäytyvät myös verkossa.
- Laitokset asettavat tutkimushankkeiden suhteen omia konkreetteja tavoitteita ja laativat toimenpidesuunnitelmansa tavoitteisiin pääsemiseksi (tietostrategiatyö ruohonjuuritasolla).

Opetushankkeet

- Tiedekunta jatkaa verkkopohjaisen oppimis- ja työskentely-ympäristön luomiselle tarpeellisten hankintojen ja järjestelyjen edistämistä osin budjetoimalla omia varoja, mutta ennen kaikkea yhteistyössä yliopiston muiden yksiköiden kanssa. Tarjolla on sekä asynkronisia että synkronisia medioita verkko-oppimisympäristöjen kehittämiseksi sekä niiden hyödyntämiseen riittävästi teknistä ja pedagogista tukea.
- Tiedekunta osallistuu verkkopedagogisen tuen järjestämiseen yhdessä virtuaaliyliopistohankkeen kanssa (koordinaattori pedagogiseksi tueksi).
- Tiedekunta tukee opetuksen hankkeita budjetoiduin varoin.
- Laitoksilla kehitetään opetussuunnitelmia siten, että tieto- ja viestintäteknikka pyritään integroimaan luonnolliseksi osaksi oppiaineiden opiskelua. Laitokset asettavat opetuksen suhteen omia konkreetteja tavoitteita ja laativat toimenpidesuunnitelmansa tavoitteisiin pääsemiseksi

(tietostrategiatyö ruohonjuuritasolla). Perinteistä opetusta ja verkko-opetusta yhdistetään monimuoto-opetuksi. Uusimpiin oppimiskäsityksiin pohjaavia ja koulutusteknologisesti perusteltuja opetuksen hankkeita syntyy ja kehitellään kautta tiedekunnan.

- Laitoksilla opetushenkilökunnan työsuunnitelmiin voidaan sisällyttää verkkopedagogisten hankkeiden suunnittelu ja kehittämistyö osana toimenkuvaa.
- Järjestetään tiedekuntaa/tiedekuntia yhdistäviä tilaisuuksia, jossa käynnissä olevat ja/tai alkavat hankkeet voivat esittäytyä ja esitellä hanketta laajemmalle yleisölle. Hankkeet esittäytyvät myös verkossa.

Opiskelijoiden tieto- ja viestintäteknikkataidot

- Tiedekunnan uusille opiskelijoille suunnattua opintokokonaisuutta kehitetään. Kaikkien laitoksien opiskelijoita osallistuu opintokokonaisuuteen.
- Opiskelijat harjaantuvat yhä enemmän omien oppiaineittensa kautta integroituneesti tieto- ja viestintäteknikan käyttöön osana opiskelua ja tutkimusta.
- Tiedekunta pyrkii edistämään opiskelijoiden digitaalisten portfolioiden toteuttamista (osaamisen salkkuna sekä tv- taitojen konkreettina näyttönä) yhdessä atk-keskuksen ja/tai virtuaaliyliopistohankkeen kanssa (infrastruktuurin osalta)
- Tiedekunta edistää opiskelijoittensa osallistumista virtuaaliyliopiston opiskelijapankkiin (esim. tutkintovaatimuksiin valinnaiset projektiopinnot).

Henkilökunnan tieto- ja viestintäteknikkataidot

- Henkilökuntaa rekrytoidaan tarjolla olevaan koulutukseen. Heille tiedotetaan aktiivisesti tarjolla olevasta opetuksen ja tutkimuksen koulutuksesta sekä yleisten tv-taitojen koulutuksesta (Ope.Fi ja TieVie-koulutus, muu virtuaaliyliopistohankkeen järjestämä koulutus ja henkilöstökoulutus) .
- Atk-keskus tarjoaa henkilökunnalle täsmäkoulutusta suoraan laitoksille ja omille koneille ja laitteille. Laitokset neuvottelevat ja räätelöivät koulutuksen sisällön ja tavoitteet yhdessä atk-keskuksen yhdyshenkilön kanssa.
- Tieto- ja viestintäteknikan opiskelu sijoitetaan henkilökunnan työsuunnitelmaan. Kunkin työntekijän tavoitetasosta sovitaan ohjauskeskusteluissa laitoksilla.

Atk-tuki

- Atk-tukea on tarjolla kaikilla tasoilla: (1) fyysiset toimintatilat, (2) verkkopohjaiset opiskelu- ja työskentely-ympäristöt sekä verkkoyhteydet, (3) ylläpidon tekninen tuki (atk-keskus, laitosten sovellussuunnittelijat ja atk-tukihenkilöt), (4) pedagoginen kehittäminen ja tuki sekä (5) henkilökunnan ja opiskelijoiden tieto- ja viestintäteknisen osaamisen takaaminen.
- Atk-tukihenkilöitä rekrytoidaan lisää. Ainejako: kielet, historia- ja perinneaineet, taideaineet, viestintä ja SOLKI.
- Pedagoginen tuki: tiedekunnan koordinaattori ja virtuaaliyliopiston sisältötiimi.
- Atk-tuen uudistus etenee vaiheittain koskemaan kaikkia tiedekunnan laitoksia: suoraan laitoksille tarjottavan koulutuksen tavoitteena on tukea oto-mikrotukijärjestelmän lakkauttamista.

- Tuen saannista on koko tiedekunta selvästi perillä: kehen, miten ja missä asioissa voi ottaa yhteyttä. Varmistetaan sisäisen viestinnän toimivuus sekä nopea ja tehokas tiedon kulku myös atk-keskuksen ja tiedekunnan välillä (laitoksilla entiset otot yhdyshenkilöinä).

Infrastrukturi

- Tiedekunnan henkilökunnalla on kaikilla työkäyttöön riittävän tehokas tietokone ja toimivat verkkoyhteydet.
- Opiskelijoiden käyttöön osoitetaan lisää sekä yleiskäyttöisiä tietokoneluokkia Seminaarinmäen kampusalueelle että laitos- tai aineryhmäkohtaisia työskentely- ja tulostuspisteitä. Tiedekunta varautuu tukemaan hankintoja.
- Opiskelijoiden käyttöön lisätään päätteitä/nettikioskeja sähköpostin lukemista yms. varten.
- Toteutetaan verkkopohjaisen oppimis- ja työskentely-ympäristön luomiselle tarpeelliset hankinnat ja järjestelyt yhteistyössä yliopiston muiden yksiköiden ja tietohallinnon strategian kanssa.
- Opetuskäyttöön soveltuvia tiloja luodaan lisää joustavina rakenteina (verkkoyhteydet opetustiloihin, verkkokortilla varustetut kannettavat ja datatykit). Tiedekunnassa on yhteisessä käytössä opetuksen tukena useita liikuteltavia laitteita ja tiedetään, mistä ne voi varata. Keskeisissä opetustiloissa on mahdollista hyödyntää vaivattomasti tieto- ja viestintätekniikkaa opetuskäytössä.
- Kaikissa Seminaarinmäen suurissa saleissa on kiinteät presentaatiovälineet verkkoyhteyksin.
- Tiedekunta suunnittelee yhteistyössä atk-keskuksen ja/tai virtuaaliyliopistohankkeen kanssa digitaalisten portfolioiden käytön mahdollistavan infrastruktuurin.
- Kopiointi- ja monistusjärjestelmät ovat muuttumassa. Tiedekunta seuraa tilannetta ja ryhtyy tarpeen vaatiessa toimenpiteisiin.

5 Budjetti ja aikataulutus (lisätään myöhemmin)

6 Strategian seuranta ja arviointi

Tietostrategiatyö on suunnittelua ja kehittämistä, jonka tavoitteena on koko tiedekunnan yhteinen hyvä. Tämän tavoitteen toteutumiseksi onkin tärkeää varmistaa tietostrategian seuranta ja arviointitavat osana strategista toimintaa. Edistymistä, tavoitteiden saavuttamista ja siihen tarvittavia toimenpiteitä tarkastellaan kriittisesti ja avoimuuden hengessä.

Tietostrategiatyöryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa lukukaudessa, tarvittaessa useamminkin. Ryhmän keskeisiä tehtäviä on ylläpitää strategian jatkuvan seurannan ja arvioinnin prosessia sekä tehdä kokouksissa päätöksiä suoritettaviksi toimenpiteiksi. Kokouksien pöytäkirjat julkistetaan sisäisesti vain ryhmälle, mutta niihin voi tutustua tietostrategiasihteerin arkistoissa. Lisäksi sihteeri ja kukin tietostrategiatyöryhmän jäsen tiedottavat ja vastaavat kysymyksiin strategian edistymisestä ja suunnitelluista toimenpiteistä. Jäsenille voi myös esittää kommentteja, tehdä ehdotuksia tietostrategian tavoitteiksi ja toimenpiteiksi sekä pyytää asioita nostettavaksi kokouksien asialistalle.

Tietostrategiatyöryhmä saattaa toteuttaa kyselyjä sekä tuottaa tiettyjä suppeita strategian osia koskevia seuranta- ja arviointiraportteja, esimerkiksi koulutuksen tavoitteiden toteutumisesta (mm. v.2000 lopulla opiskelijoiden koulutuksen raportti <http://www.solki.jyu.fi/humdrum/dokumentit.htm>). Ne ovat osana strategian jatkuvaa arviointia. Kirjalliset dokumentit hyväksytetään

tietostrategiatyöryhmällä, jonka jälkeen ne julkaistaan tiedekunnan verkkosivuilla ja niistä tiedotetaan laajasti yhteisölle. Tietostrategiasiheeri on tiedotusvastaava.

Osana seuranta- ja arviointia on myös strategiadokumentin päivittäminen. Strategiakaudella 2000-2004 tietostrategiaa päivitettiin vuoden 2001 lopussa. Päivittämiseen kuuluu kooste toimenpiteistä ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Päivittäminen on siten strategian jatkuvaa arviointia, ja toimenpiteistä kertova kooste on samalla strategian edistymisen väliraportti. Kauden 2000-2001 väliraportti on tämän dokumentin luku. 4.1. Päivitetty tietostrategia hyväksytetään tiedekuntaneuvostolla, jonka jälkeen se julkistetaan tiedekunnan tietostrategian verkkosivuilla, ja siitä tiedotetaan laajasti yhteisössä. Tietostrategiasiheeri on tiedotusvastaava.

Strategiakaudella pyritään järjestämään tiedekunnan yhteisiä hanke-esittely, keskustelu- yms. tilaisuuksia osana tietostrategian seurantaa. Yhteisissä tilaisuuksia on mahdollista esitellä mm. eri laitoksien hankkeita, kokemuksia, arvioida kriittisesti tuloksia ja levittää hyviä käytänteitä.

Strategiakauden 2000-2004 laajempi arviointi suoritetaan noin 2003 virkатыönä. Tuolloin arviointimenettely kohdistetaan tiedekunnan laitoksille: mitkä ovat laitoksien visiot, tavoitteet ja toimenpiteet suhteessa tiedekunnan tietostrategiaan?; millaista kehitystä on tapahtunut?; mitä jatkossa tulisi kehittää? jne. Laitoksien laajempi arviointi antaa arvokasta tietoa siitä, miten laitokset näkevät tiedekunnan tietostrategian ja sen vaikuttavuuden (bottom-up-prosessi).

Laajempi arviointiprosessi on tärkeä pohja ryhdyttäessä laatimaan uudistettua strategiaa seuraavalle strategiakaudelle. Laajemman arvioinnin raportti, joka on samalla strategiakauden loppuraportti, hyväksytetään tietostrategiatyöryhmällä. Sen jälkeen se julkistetaan verkkosivuilla ja siitä tiedotetaan koko yhteisölle. Tietostrategiasiheeri on tiedotusvastaava.

Liite 1 Tietostrategian laadinnan lähtökohtia ja selvityksiä

Aikaisemmat selvitykset

Humanistisessa tiedekunnassa on 1990-luvulla tehty kaksi selvitystä tieto- ja viestintäteknikkaan liittyvistä opetus- ja tutkimushankkeista. Vuonna 1995 Pertti Hurme keräsi tietoa informaatioteknologian koulutusta suunnittelevan työryhmän tausta-aineistoksi; raportin nimi on Humanistinen tiedekunta ja informaatioteknologia. Vuonna 1999 Pertti Hurme ja Peppi Taalas toteuttivat sekä laitteistoja ja ohjelmistoja että opetus- ja tutkimushankkeita kartoittavan kyselyn nimeltään Tieto- ja viestintäteknikka opetuksen ja tutkimuksen palveluksessa: Jyväskylän yliopiston humanistinen tiedekunta 1998–1999. Molempiin selvityksiin on linkki humanistisen tiedekunnan tietostrategiasivulta (<http://www.jyu.fi/~hurme>).

Vahvuudet ja heikkoudet, mahdollisuudet ja uhkat

Tietostrategiatyöryhmä teki marraskuussa 1999 analyysin humanistisen tiedekunnan vahvuuksista ja heikkouksista sekä tiedekunnan mahdollisuuksista ja tiedekuntaan kohdistuvista uhkista. Seuraavassa tiivistetään analyysin tulokset.

Monia *vahvuuksia* tunnistettiin. Henkilöstö on pääasiassa osaavaa sekä halukasta oppimaan uusia taitoja ja tarttumaan haasteisiin. Tulokset ovat hyviä sekä opetuksessa että tutkimuksessa. Tieto- ja viestintäteknikan perusteet hallitaan laajalti, ja tiedekunnassa on alalla edelläkävijöitä, mikä mahdollistaa innovatiivisten tutkimus- ja opetushankkeiden luomisen. Tiedekunnassa on jo opittu täydentämään perusrahoitusta ulkopuolisella rahoituksella. Tiedekunnassa uskotaan omiin mahdollisuuksiin esim. sisällöntuotannon alueella; oman tietopääoman arvo ymmärretään. Tiedekunta on valmis edistämään tasa-arvoa ja kansainvälistymistä. Tiedekunnan sisäisiä vahvuuksia voidaan kehittää ja lujittaa edelleen, ja sisäiset vahvuudet ja ulkoiset mahdollisuudet muodostavat strategisten ratkaisujen ydinalueen. Tiedekunnalla on tietyillä osaamisalueilla etumatkaa muihin humanistisiin tiedekuntiin verrattuna.

Tiedekunnalle avautuu tieto- ja viestintäteknikan kehittymisen myötä monenlaisia *mahdollisuuksia*. Verkkopohjaiset oppimisympäristöt ja virtuaaliyliopisto avaavat opiskelulle ja opetukselle uusia väyliä. Tieto- ja viestintäteknikan kehittyminen tuo uusia mahdollisuuksia myös tutkimukselle mm. tiedonhankinnassa, tutkimusaineistojen hankkimisessa ja käsittelyssä sekä tutkijoiden ja tutkijaryhmien yhteistyössä ja verkottumisessa. Sisällöntuotantoon ja sen koulutuksen järjestämiseen käy kutsu sekä Opetusministeriön että yritysten taholta. Erityisesti Jyvässeudulle sijoittuneet tietotekniikka-alan yritykset tarvitsevat enenevässä määrin monipuolisesti koulutettuja sisällöntuotannon ammattilaisia.

Tiedekunnassa on kuitenkin myös *heikkouksia*. Laitosten ja oppiaineiden välillä on eroja tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämisessä tutkimukseen ja opetukseen. Joidenkin opettajien tieto- ja viestintäteknikkataidot ovat puutteellisia, ja valitettavasti yliopiston henkilöstökoulutustarjonta vielä vähäistä. Teknologiapelko saattaa joskus ilmetä epämääräisenä humanismin korostamisena. Tietokonelaitteistot ja -ohjelmistot ovat osittain vanhanaikaisia, vaikkakin monella laitoksella tilanne on ajantasainen. Atk-tuki on epätasaisesti järjestetty. Toisinaan yhteistyö sekä tiedekunnan sisällä että ulkopuolisten tahojen kanssa ontuu.

Tiedekuntaan kohdistuu *uhkia*. Vaikka tieto- ja viestintäteknikan kehittyminen sekä työn muuttuminen yhä enemmän digitaaliseksi ja siirtyminen tietoverkkoon toisaalta helpottavat monien työtehtävien

suorittamista, ne toisaalta saattavat lisätä työn rasittavuutta. Etenkin huonosti tieto- ja viestintäteknikkaan perehtyneillä, usein iäkkäämmillä työntekijöillä jaksaminen jatkuvasti muuttuvassa työssä saattaa nousta vakavaksi kysymykseksi. Naisenemmistöiselle tiedekunnalle on uhkana myös se mahdollisuus, että tieto- ja viestintäteknikkataitojen sukupuolittuneisuutta ei saada poistetuksi. Myös ulkopuolisten joskus ylläpitämä kuva humanisteista tieto- ja viestintäteknikkaa kaihtavina menneiden arvojen puolustajina voi olla uhka tiedekunnalle, koska todellisen osaamisen markkinointi voi työnantajien asenteiden vuoksi olla vaikeaa. Vanhanaikaiset käsitykset tiedekunnan ja humanistien toiminnasta saattavat siis olla ulkopuolinen uhka tiedekunnan kehittymiselle.

Pahinta tiedekunnan kehittymisen kannalta olisi se, että opiskelun, opetuksen ja tutkimuksen mahdollisuuksiin ei tartuttaisi – ettei nähtäisi, että tiedekunnalla on arvokasta tarjottavaa mm. sisällöntuotannossa. Mahdollisuudet ovat nyt tarjolla. Niihin tarttuminen edellyttää avointa asennetta, uuden oppimista ja toisinaan myös työtapojen muutosta.

Opetuksen ja tutkimuksen hankkeet

Tiedekunnassa käytetään tietokoneita opetusvälineinä monipuolisesti. Esimerkiksi taidekasvatuksen laitoksella ja viestintätieteiden laitoksella opiskelijat valmistavat lehtiä digitaalisesti, ja viestintätieteissä opiskelijat valmistavat www-palveluja. Tiedekunnassa on myös kansainvälisiä tieto- ja viestintäteknikkaa käyttäviä opetusyhteistyöprojekteja (esim. Euroreporter eli eurooppalaisten toimittajakoulutusten vuosittainen lehtiprojekti ja kansainväliset Internet-kurssit puheviestinnässä). Lisäksi tiedekunnassa muutamalla laitoksella opetetaan videoyhteyden avulla.

Humanistinen tiedekunta on jo ottanut monia askelia tieto- ja viestintäteknikan käytössä koulutuksen ja tutkimuksen palveluksessa, vaikka toki laitosten välillä on tieto- ja viestintäteknikan käytössä suuria eroja. Tiedekunnassa on innovatiivisia tutkimus- ja opetushankkeita. Vuoden 2000 alun tilanne on koottu liitteeseen 2. Hankkeet toimivat tiedekunnan, aineryhmien, laitosten tai oppiaineiden tasolla. Useat hankkeista ovat mukana Jyväskylän yliopiston toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosiksi 2001–2004, jossa ne myös on tarkemmin kuvattu.

Strategiakauden 200-2001 aikana on jo aiemmin alkaneiden tutkimus- ja opetushankkeiden ja käynnissä olevien lisäksi syntynyt monia uusia hankkeita: virtuaaliyliopistohankkeita, yhteistyöhankkeita sekä enenevässä määrin myös perusopetuksen hankkeita (tieto- ja viestintäteknikka perusopetuksen monimuotoistajana). Humanistisen tiedekunnan tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntävät tutkimus- ja opetushankkeet vuoden 2001 lopulla on koottu liitteeseen 3.

Henkilökunnan ja opiskelijoiden tieto- ja viestintäteknikkaosaaminen

Humanistisen tiedekunnan henkilökunnan piirissä tieto- ja viestintäteknikan osaaminen on kohtalaisen hyvää tasoa. Tekstinkäsittely, sähköposti ja selaimen käyttö hallitaan yleisesti, ja usealla laitoksella sähköinen viestintä täydentää sujuvasti kasvokkaisuoroaikutusta. Monilla laitoksilla on hyvinkin pitkälle menevää erityisosaamista tieto- ja viestintäteknikan opetus- ja tutkimuskäytössä:

- kuvankäsittely, videonkäsittely, äänenkäsittely, taittaminen, verkkojulkaiseminen,
- tietokannat ja konkordanssiohjelmat,
- laadullisten ja määrällisten tutkimusmenetelmäohjelmien käyttö,
- työryhmäohjelmistot.

Toisaalta tiedekunnan henkilökunnassa on myös varovaista, jopa torjuvaa suhtautumista tieto- ja viestintäteknikan mahdollisuuksiin ja niiden käyttämiseen omassa työssä.

Opiskelijoiden tieto- ja viestintäteknikkaosaaminen on samantapaista kuin henkilökunnalla. Useimmilla on perustaidot hallussa (tai he oppivat ne nopeasti opintojensa alussa). Opiskelijoissa on positiivisessa mielessä ”nörttejä” eli tieto- ja viestintäteknikan huippuosaajia. Toisaalta opiskelijoiden joukossa on myös torjuvasti tai jopa pelokkaasti tieto- ja viestintäteknikkaan suhtautuvia, vaikkakin vähän. Sekä henkilökunnan että opiskelijoiden keskuudessa tieto- ja viestintäteknikan osaaminen on vahvistumassa.

Yliopistossa on kaikkien tiedekuntien opiskelijoille tarkoitettuja tietojenkäsittelytieteiden ja tietotekniikan laitosten järjestämiä Tietotyön menetelmät -kurseja yms. (tyypillisesti 3 ov). Niiden ongelma on opiskelijoiden mielestä se, ettei niitä ole kohdistettu nimenomaan humanistisen tiedekunnan opiskelijoille. Sama pätee opettajiin. Yliopiston on järjestänyt opettajille koeluontoisesti Tietotyön menetelmät -kurssin vuonna 1999. Kurssi pyrittiin kohdistamaan juuri opetustyötä tekeville. Opetusta kaivataan lisää. Tärkeää olisi, että opittavat asiat kytkeytyisivät suoraan omaan työhön, sillä muuten ne helposti unohtuvat.

Atk-keskuksen antama koulutus saa tiedekunnasta huonon arvolauseen. Kouluttajien viestintätaidoissa on puutteita, ja opetuksen kohdentaminen on heikkoa. Kurssien ilmapiiristä on negatiivisia kokemuksia: mm. vaikeaselkoinen atk-slangi koetaan luotaantyöntäväksi. Kaivataan ”humanistikouluttajaa” tai ”humanisti-atk-tukihenkilöä”, joka ottaisi huomioon oppijan tarpeet ja toiveet. Myös kurseille ehtiminen koetaan ongelmaksi. Toivotaan täsmäkoulutusta, mieluiten oman laitoksen tiloissa ja niillä laitteilla, joilla itse kukin työskentelee. Itseopiskelun tärkeyttä korostetaan. Toisaalta havaitaan peruskoulutuksen tarve, toisaalta laitos- ja ainekohtaisen täsmäkoulutuksen tarve.

Atk-tuki

Tiedekunnassa on vain kolme atk-tehtävien hoitamiseen tarkoitettua virkaa, joiden toiminta-alueina ovat tiedekunta, viestintätieteiden laitos ja soveltavan kielentutkimuksen keskus. Silloin tällöin atk-tukitehtäviä hoitamaan saadaan työllistettyjä tai harjoittelijoita, jotka kuitenkin tyypillisesti joutuvat lopettamaan työnsä juuri sen opittuaan. Monet laitokset ovat atk-keskuksen tuen varassa.

Atk-tuen tarve vaihtelee: jotkin laitokset eivät juurikaan tarvitse atk-keskuksen apua, ja joillakin laitoksilla taas atk-tuen tarve on suuri. Tukea tarvitaan toisaalta tietoteknisen infrastruktuurin rakentamisessa ja ylläpitämisessä, toisaalta aineiden substanssiin liittyvissä asioissa. On laitoksia, jotka eivät tunne saavansa atk-tukea lainkaan.

Yhtenä atk-tuen ongelmana voidaan pitää ”yhteisen kielen” puuttumista teknisesti suuntautuneiden atk-tukihenkilöiden ja ”perushumanistien” välillä. Toisaalta on nähtävissä, että humanistikin toki oppii helposti ja riittävästi ”tekniikkajargonia” löytääkseen yhteisen kielen tukihenkilön kanssa.

Tiedekunnassa on varsinaisten atk-tukihenkilöiden lisäksi jokaisella laitoksella mikrotukihenkilö. Laitoksilla koetaan yleisesti, että ongelmat kaatuvat juuri näiden mikrotukihenkilöiden päälle – nämähän ovat oto-toimijoita, joiden varsinaiseen työtehtävään atk-tuki ei kuulu. Mikrotukihenkilöiden verkosto on luotu vuosia sitten, jolloin tietokoneet olivat pääasiassa yksittäisiä, verkottomattomia työasemia. Nykyään tietokoneiden ja tietoverkon ylläpitäminen on ammattitaitoa vaativaa työtä, jota oto-mikrotukihenkilöitä ei saa vaatia tekemään. Jyväskylän yliopiston toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosiksi 2001–2004 atk-tukeen ehdotetaankin perusteellisia muutoksia: atk-tuen hoitavat ammattilaiset, ja lisäksi laitoksilla olisi yhteyshenkilöitä, joiden tehtäviin laitteiden ja ohjelmistojen asentaminen ja ylläpito ei kuuluisi.

Joidenkin tieto- ja viestintätekniiikan käyttäjien mielestä atk-tukea ei koskaan ole tarpeeksi. Jotkut taas eivät tarvitse tukea ollenkaan, vaan hoitavat itse mm. ohjelmistojen ja käyttöjärjestelmien päivitykset. Kyse onkin mitä suurimmassa määrin henkilökunnan osaamisesta ja koulutuksesta. Tieto- ja taitotason kohoaminen vähentää jatkuvan tuen tarvetta. Toisaalta sitä vähentävät myös toimiva infrastruktuuri ja ennakoivasti hoidettu atk-tuki. Atk-tukea tuleekin kehittää yhteistyössä atk-keskuksen kanssa. Keskeistä on nimenomaan ongelmien ennaltaehkäisy atk-keskuksen tuen ja asiantuntemuksen avulla: tekniikan kunnossa pitäminen, laitteistojen ja ohjelmistojen tarkoituksenmukaisina ja käyttäjän tarpeisiin nähden ajantasaisina pitäminen sekä käyttäjien taitotasosta huolehtiminen.

Laitteistot ja ohjelmistot

Tiedekunnan henkilöstön ja opiskelijoiden käytössä olevista tietokoneista ja ohjelmistoista on tietoa selvityksessä Tieto- ja viestintätekniiikka opetuksen ja tutkimuksen palveluksessa: Jyväskylän yliopiston humanistinen tiedekunta 1998–1999. Selvityksen tiedot koottiin talvella 1998–99, jonka jälkeen uusia tietokoneita on hankittu melko runsaasti.

Lähes kaikilla henkilökuntaan kuuluvilla on tietoverkkoon liitetty, perusohjelmistoin varustettu tietokone omassa käytössään. Laitoksilla on kuitenkin vaikeuksia pitää tietokoneet ajanmukaisina ja päivittää ohjelmistot yleisen kehityksen mukaisesti – tai edes tietyllä viiveellä kehitystä seuraten. Tietokoneiden käyttöaika tiedekunnassa on selvästi pitempi kuin yritysmaailmassa (ja varmaankin myös pitempi kuin joissakin muissa tiedekunnissa).

Opiskelijoiden näkökulmana on noussut toistuvasti esille, että eri laitoksilla opiskelijat ovat hyvin eri asemassa. Joillakin laitoksilla on opiskelijoille tietokoneiluokka tai -luokkia, joillakin laitoksilla ei ole varattu opiskelijakäyttöön yhtään verkossa olevaa konetta. Kaikille opiskelijoille avoimia tietokoneiluokkia on pääasiassa Mattilanniemessä ja yksi luokka yliopiston pääkirjastossa. Kampusalueella opiskelijoilla on suuria vaikeuksia päästä tietokoneen ääreen. Kirjaston koneille joutuu jonottamaan kohtuuttoman kauan. Toisaalta tilanne tuntuu muuttuvan nopeasti, koska opiskelijoilla on yhä enemmän kotitietokoneita: uusista opiskelijoista jo puolella on tietokone opiskelun alkaessa. Kuitenkin vain osa opiskelijoista asuu asunnoissa, jotka on liitetty yliopiston verkkoon. Tietoverkon käyttäminen modeemin kautta tulee melko kalliiksi (ja edellyttää lankapuhelinta). Kotitietokoneiden yleistymisestä huolimatta yleiskäyttöisiä tietokoneita tarvitaan lisää opiskelijoiden käyttöön.

Humanistisen tiedekunnan verkottumista haittaa atk-keskuksen perimä korkea verkkoyhteyden liittymismaksu (vuonna 1999 2500 mk). Tietokoneiden hinnat ovat laskeneet ja vanhemmatkin koneet kelpaisivat moneen käyttöön, mutta niiden yhdistäminen yliopiston verkkoon maksaa kohtuuttomasti.

Tilojen puute Seminaarinmäen kampuksella ja siten humanistisen tiedekunnan keskeisalueella on ongelma. Kampusalueelle tarvittaisiin tietokoneita kaikkien opiskelijoiden käyttöön, mutta mahdollisuudet saada lisätilaa sieltä ovat rajalliset. Yliopiston pääkirjasto on luonteva paikka opiskelijoiden käytössä oleville tietokoneille. Kirjastossa onkin paljon tietokoneita (yli 100 asiakaskonetta), jotka voidaan ryhmitellä tehtävän mukaan:

- yleiskäyttöinen tietokoneiluokka, joka on saatu aikanaan yliopiston Elektroninen kampus-hankkeen kautta; koneiden ylläpidosta ja uusimisesta huolehtii nyt kirjasto (mikä ei kuulu kirjaston keskeisiin tehtäviin, mutta tekstinkäsittelykoneiden tarve kampuksella suuri)
- kirjaston keskeinen tehtävä on tarjota koneita tiedonhakuun; käytössä on yhä JYKDOKia varten "tyhmiä" päätteitä
- kirjastossa on myös multimediakoneita (ja lainattavia CD-ROMeja) sekä erityisesti verkkoselailuun tarkoitettuja tietokoneita, jotka on sijoitettu keskeiseen paikkaan sisääntuloaulaan.

Kaikille tietokoneille muodostuu ajoittain kohtuuttomia jonoja. Uuden mikroluokan sijoittaminen kirjastoon tuntuu mahdottomalta tilanpuutteen vuoksi.

Tietokoneluokka voitaisiin mahdollisesti sijoittaa (ehkä yhteistyössä kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa) Normaalikoulun ala-asteen rakennukseen, josta uusi ala-asteen rakennus vapauttaa tiloja (luultavasti vuonna 2002). Syksyllä 2000 Mattilanniemeen valmistuvan Agora-talon mikroluokat eivät helpota tilannetta Seminaarinmäen kampusalueella.

Koonti lähtökohdista

- Tehtyjen selvitysten ansiosta tiedekunnalla on sen laitteistoista ja ohjelmistoista sekä tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntävistä tutkimus- ja opetushankkeista kattava kuva.
- Tieto- ja viestintäteknikkaa hyödynnetään tiedekunnassa monissa tutkimus- ja opetushankkeissa.
- Tiedekunnan vahvuuksien ja heikkouksien sekä mahdollisuuksien ja uhkien analyysi tarjoaa pohjan tiedekunnan vahvojen alueiden kehittämiseksi, lisäpanostusta vaativien alueiden tunnistamiselle, uhkien välttämiseen tai torjumiseen sekä vahinkojen estämiseen.
- Henkilökunnan ja opiskelijoiden tieto- ja viestintäteknikkaosaaminen on hyvää tasoa, vaikka ongelmiakin on.
- Atk-tuki on eri laitoksilla järjestetty vaihtelevasti, usein puutteellisesti.
- Laitteistot ja ohjelmistot ovat keskimäärin kohtalaista, mutteivät täysin ajanmukaista tasoa.
- Opiskelijoiden mahdollisuuksissa käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa on parannettava.

Liite 2. Tutkimus- ja opetushankkeet vuoden 2000 alkupuolella

Koko tiedekunta:

- Verkko-opetuksen ja verkkopohjaisten oppimisympäristöjen kehittämishanke (osittain kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa)
- Digitaalisen sisältötuotannon koulutus-, tuotanto- ja jakelumalli (osittain multimediakoulutuksen, kirjaston, yliopistopainon ja viestintätieteiden yliopistoverkoston kanssa)

Kieliaineet:

- Suomen kielen, kirjallisuuden ja viestinnän aineenopettajakoulutuksen kehittämishanke, jonka yhtenä alueena on sisällöntuotanto muuttuvaan opetus- ja oppimiskulttuuriin.
- Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen verkkopedagogiikan NINTER-hanke.
- Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen automaattinen kielitaidon arvioinnin hanke DIALANG.
- Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen ICT4LT - Internet-välitteinen TVT-koulutus kieltenopettajille.
- Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen TALLENT - Teaching and Learning Languages Enhanced by New Technologies.
- Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen Airline Talk – elektronisen kielenoppimismateriaalin kehittämishanke lentoyhtiöiden käyttöön.
- Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen ILFEN - Interaction and Learning in Future Electronic Networks –tutkimus ja kehittämishanke.
- Tietokone tutkimuksen välineenä (Englannin laitoksen korpuslingvistiikkakurssi Cross-language studies and computer-based data, FECCS-projekti).
- Suomen kielen laitoksen CD-ROM/Internet-oppimishjelmia Euroopan pieniin kieliin kehittävä Small Is Beautiful –projekti.
- Romaanisten ja klassisten kielten laitoksen keskiranskan korpus.
- Romaanisten ja klassisten kielten laitoksen nykyranskan puhutun kielen tietokonekorpus.
- Romaanisten ja klassisten kielten laitoksen Izpegi-projekti - ranskan kielen verkko-opetus Internetissä.
- Romaanisten ja klassisten kielten laitoksen espanjan kielen opetus verkko-opetuksena

Historia- ja perinneaineet:

- Historian laitoksen karttahanke.
- Historiallinen virtuaaliarkisto.

- Historian laitoksen verkko-opetus yhdessä ammattikorkeakoulun kanssa; historian laitoksen Aikakone.

Taideaineet:

- Kansallinen musiikkitieteiden musiikin opetus verkossa -hanke (MOVE).
- Kognitiivinen musiikkitiede -oppimateriaalihanke.
- Taideaineiden yhteishanke verkkopohjaisen opetuksen kehittämiseksi virtuaaliyliopistoon.
- Taidehistorian laitoksen laajan kuvamateriaalin digitoiminen opiskelijoiden käyttöön CD-ROM:ena.
- Kirkkotaiteen kuvapankki, taidehistoriallisten kuvakokoelmien digitoiminen kansallisena yhteishankkeena.

Viestintäaineet:

- Tietokonevälitteisen viestinnän tutkimushanke.
- Tieto- ja viestintäteknikan käyttöä erilaisissa organisaatioissa selvittäviä tutkimushankkeita.
- Viestintätieteiden valtakunnallisen verkoston sisällöntuotannon tutkimus- ja koulutushanke (jossa Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitos yksi keskeisistä toteuttajista).
- Haasteena haastattelu ja Yhteisöviestinnän perusteet verkko-oppimateriaalit.
- Viestintäteknologian kurssi uusille opiskelijoille.
- WWW-pohjainen, viestintätieteiden laitoksen ja Mica Solutionsin yhteistyönä kehitetty työskentely- ja oppimisympäristö IRIS.
- Kansainväliset tieto- ja viestintäteknikkaa käyttävät yhteistyöprojektit (Euroreporter, eurooppalaisten toimittajakoulutusten vuosittainen lehtiprojekti; Internet Chinese School; kulttuurienvälisen viestinnän kansainväliset Internet-kurssit)

Liite 3. Strategiakauden käynnissä olevat ja alkavat hankkeet vuoden 2001 lopulla

Tutkimushankkeita, virtuaaliyliopistohankkeita ja opetuksen kehittämishankkeita

Historia

Karttaprojekti: karttojen digitointi, hakemistojen ja hakupalvelujen tuottaminen, CD-rom-projektit jne. (Heikki Rantatupa & al.)

Keski-Suomi- portaalin historiaosuus (Toivo Nygård, Kustaa H.J. Vilkuna & al.)

Historian oppimateriaalin tuottaminen verkkoon (Petri Karonen & al.)

Kielet

Nettilehtori: suomi vieraana kielenä verkko-opetus ja -oppimateriaalihanke (Maisa Martin, Suomen kielen laitos)

Kielitieteen digitaalinen sanasto (kieliaineiden yhteistyöhanke)

EUROMOBIL-oppimateriaalihanke (Sabine Ylönen, Soveltavan kielentutkimuksen keskus)

Kielenopettamisen ja -oppimisen teknologian opintokokonaisuus (Soveltavan kielentutkimuksen keskus, myös osana valtakunnallista KIT-kieliteknologiaverkostoa)

Suomalaisen mediakulttuurin murros: tekijän, tekstin ja nuortenkohtaamisia vuosituhaten vaihteessa (Minna-Riitta Luukka, Soveltavan kielentutkimuksen keskus)

Teknologian integroiminen kielenopetukseen – muutoksen tukeminen (Peppi Taalas, Soveltavan kielentutkimuksen keskus)

NINTER-verkkopedagogiikkahanke (Peppi Taalas, Soveltavan kielentutkimuksen keskus)

Automaattinen kielitaidon arvioinnin hanke DIALANG (Soveltavan kielentutkimuksen keskus)

ICT4LT - Internet-välitteinen TVT -koulutus kielenopettajille (Peppi Taalas, Soveltavan kielentutkimuksen keskus)

TALLENT – Teaching and Learning Languages Enhanced by New Technologies (Peppi Taalas, Soveltavan kielentutkimuksen keskus)

Airline Talk – elektronisen kielenoppimismateriaalin kehittämishanke lentoyhtiöiden käyttöön (Peppi Taalas, Soveltavan kielentutkimuksen keskus)

Keskiranskan korpus (Outi Merisalo, Romaanisten ja klassisten kielten laitos)

Nykyranskan puhutun kielen tietokonekorpus (Outi Merisalo, Romaanisten ja klassisten kielten laitos)

Cosmas-korpusteknologian johdantokurssi (Kirsi Pakkanen-Kilpiä, Saksan kielen laitos)

Suunnitelma Maisteri-ohjelmaksi: Mastère en technologie de l'information pour romanistes (Romaanisten ja klassisten kielten laitos)

Tietokone tutkimuksen välineenä (Englannin laitoksen korpuslingvistiikkakurssi Cross-language studies and computer-based data, FECCS-projekti)

Taideaineet

Musiikkitieteet

MOVE – Musiikinopetus Verkossa, virtuaaliyliopiston verkostohanke (Miikka Salavuo ja Päivi-Sisko Pajala)

INTERMEZZO – Virtuaaliset musiikkikirjastot Jyväskylässä (Hannele Saari, yhteistyössä Jyväskylän musiikkikirjastojen verkoston kanssa)

MUHAVE - Musiikin tiedonhankinnan verkko-opetusprojekti (Hannele Saari, MOVE:n tukema kansallinen hanke)

Musiikillisen tiedon louhinta ja musiikin kategorisointi (Tuomas Eerola ja Petri Toiviainen)

MONIKU - Monikulttuurinen musiikkikasvatus (Kai Tuuri ja Timo Östman, yhteistyössä multimediakoulutuksen kanssa)

Taiteen- ja kulttuurintutkimus

Kulttuurin- ja taiteen paikkatietojärjestelmä (Heikki Hanka)

Kirkkoarkkitehtuurin 3D-mallinnus (Heikki Hanka & Ari Häyrinen)

Taiteilijamatkat (Annika Waenerberg)

Kirkkotaiteen ja -arkkitehtuurin inventointi (Heikki Hanka)

Digitaalisten tekstien lukemista ja käyttöliittymiä koskeva tutkimus (Nykykulttuurin tutkimuskeskus)

Taide, kulttuuri, teknologia- muuntokoulutus (Taiku)

Kirjallisuus

Kirjallisuuden opetuksen pedagogia verkko-opetuskokonaisuus (Leena Kirstinä)

Kirjallisuuden historian verkkokurssi (Risto Niemi-Pynttari)

Taiteen perusopetuksen virtuaalikurssi (yhteistyössä taidehistorian ja taidekasvatuksen kanssa)

Viestintätieteet

Nuoret, (uus)media ja yhteisöys. (Jaana Hujanen)

Yleisöarviointien tietokoneavusteinen analyysi puheviestinnän tutkimuksessa (Maili Pörhölä)

Viestintäsuhteet tietokonevälitteisessä vuorovaikutuksessa (Maarit Valo)

Verkkosivujen vuorovaikutteisuus (Pekka Isotalus)

Potilasjärjestöjen viestintä Internet-aikana (Pertti Hurme)

Tietostrategia organisaation muutoksen välineenä (Pertti Hurme)

Media ja muuttuva viestintäympäristö kunnallisen agendan määrittäjänä (Reijo Nättiahö)

Opetusviestinnän vuorovaikutteisuus monimuoto-opetuksessa (Sari Lehto)

Työyhteisö viestintäteknologian käyttäjänä (Kirsi Kallio)

Palautte viestintäteknologioiden avulla toimivissa hajautetuissa työtiimeissä (Antti Miettinen)

Miltei kasvokkain: interpersonaalinen viestintä videoyhteydessä ja virtuaalitodellisuudessa (Mikko Jäkälä)

Visio-nettitelevisio (viestintätieteiden opiskelijoiden vaihtuva tiimi)

Kulttuurienvälisen viestinnän portaali (Maarit Valo)

Tutkivan journalismin portaali (Erkki Hujanen)

European Masters Degree Programme in InterCultural Communication (Maili Pörhölä)

Journalismin maisteriohjelma (Erkki Hujanen)

Puheviestinnän maisteriohjelma (Tarja Valkonen)

Yhteisöviestinnän maisteriohjelma (Päivi Vaahterikko)

Ryhmäviestintä (Leena Mikkola, verkko-oppimateriaali)

Tieto ja viestintä organisaatiossa (Pertti Hurme, verkko-oppimateriaali)

Haasteena haastattelu (Maili Pörhölä, verkko-oppimateriaalin päivitys)

Yhteisöviestinnän perusteet (Jaakko Lehtonen, verkko-oppimateriaalin päivitys)

Viestintätieteiden valtakunnallisen yliopistoverkoston virtuaaliopetushanke (Pertti Hurme)

WebCt ja muita www-pohjaisia oppimisympäristökokeiluja

Historia

Johdatus historiatieteeseen: WebCT- verkkokeskustelulla tuettu luentosarja. (Jari Ojala)
Virtuaalinen proseminaari (Pasi Ihalainen); WebCT-oppimisalustalla tuettu proseminaariryhmä.
Taloushistoriaa WebCT:tä hyödyntäen (Matti Rautiainen)

Kielet

Viestintäseminaari -kurssin opetusta WebCT-ympäristössä (Jaana Toomar, Saksan kielen laitos, yhteistyössä kielikeskuksen kanssa)

Suomen kielen opetusta WebCT:ssä (Jouko Koivisto, Suomen kielen laitos)

Espanjan kielen opetusta verkko-opetuksena (Santiago de laTorre Moral, Romaanisten ja klassisten kielten laitos)

Ranskan kielen opetusta webct:ssä (Jean-Michel Kalmbach, Romaanisten ja klassisten kielten laitos)

Latinan kielen opetusta webct:ssä (Romaanisten ja klassisten kielten laitos)

Sonera Experience Learning Space käytössä (Arja Piirainen-Marsh, englannin kielen laitos)

WebCt in Tutoring Writing (Anne Pitkänen-Huhta, englannin kielen laitos)

Grammar for Writing materiaalia ja harjoituksia internetissä (Anne Pitkänen-Huhta, engl. kielen laitos)

Writing Skills/portfolio internetiin (Tuula Hirvonen ja Anne Pitkänen-Huhta, englannin kielen laitos)

Taideaineet

Musiikkitieteet

Musiikkiakustiikan perusteet Sonera eXperience -alustassa, verkkokurssi ja siihen liittyvä tutkimus (Miikka Salavuo ja Jan-Markus Holm)

Liite 4. Tavoitteet 2000

Pääkohdittainen lyhennelmä humanistisen tiedekunnan tietostrategian keskeisistä tavoitteista, toimenpiteistä, toimijoista ja ajoituksesta – Humanistisen tiedekunnan tietostrategiatyöryhmä / Pertti Hurme, kesäkuu 2000.

Atk-keskus = Jyväskylän yliopiston automaattisen tietojenkäsittelyn keskus

IT-tiedekunta = Jyväskylän yliopiston informaatioteknologian tiedekunta

JY = Jyväskylän yliopisto

OPM = opetusministeriö

OT-yksikkö = Jyväskylän yliopistoon suunnitteilla oleva opetusteknologiakeskus tai-verkosto

TS-ryhmä = humanistisen tiedekunnan tietostrategiatyöryhmä

TVT = tieto- ja viestintäteknikka

<i>Tavoite</i>	Toimenpiteet	<i>Toteuttajat</i>	<i>Ajoitus</i>
Tiedekunta kehittyy verkotetummaksi, tehokkaammaksi ja korkealaatuisemmaksi tutkimus- ja opetusyksiköksi. Tiedekunta vastaa yhteiskunnan ja tieto- ja viestintäteknikan kehityksen haasteisiin ja ottaa muutoksen haltuunsa.	Jatketaan tietostrategian suunnittelua. Syksyllä 1999 muodostettu tietostrategiaryhmä toimii suunnittelu- ja kehittämisryhmänä.	TS-ryhmä, koordinaattori	Jatkuva
	Parannetaan yhteistyötä tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämisessä opetuksessa ja tutkimuksessa. Käynnistetään neuvottelut humanistisen tiedekunnan, atk-keskuksen ja informaatioteknologian tiedekunnan kesken tieto- ja viestintäteknikan opetuksen ja tutkimuksen edistämistä ja selvitetään yksiköiden tehtävät, mahdollisuudet ja vastuu tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämisessä.	TS-ryhmä, Atk-keskus, IT-tiedekunta	Jatkuva
	Edistetään laitosten tieto- ja viestintäteknikan opetus- ja tutkimuskäytön suunnittelua ja kehittämistä. Laitokset sisällyttävät tieto- ja viestintäteknikan tutkimus- ja opetuskäytön suunnitelman toiminta- ja taloussuunnitelmiinsa.	Laitokset, koordinaattori	Jatkuva
	Parannetaan tiedekunnan toiminnasta tiedottamista ja käynnistetään julkisuuskuvan parantamisprojekti.	Tiedekunta, yhteisöviestintä	s.2000-k.2001
Tutkimusta parannetaan tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntämällä.	Humanistisen ja kasvatustieteellisen tiedekunnan sekä koulutuksen tutkimuskeskuksen yhteinen kehittämishanke.	Kehittämistyöryhmä	k. 2000-
	Sisällöntuotannon opetuksen ja tutkimuksen suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi	TS-ryhmä, laitokset, IT-tiedekunta, kirjasto	s. 2000
	Tutkimuksen ja opetuksen kehittämishankkeet (sekä virtuaaliyliopistohankkeessa mukanaolevat että muut hankkeet).	Laitokset	k. 2000-
Opetusta ja oppimista parannetaan tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntämällä.	Toteutetaan virtuaalisen oppimis- ja työskentely-ympäristön luomiselle tarpeelliset hankinnat ja järjestelyt yhteistyössä yliopiston muiden yksiköiden kanssa. Perinteinen opetus ja verkko-opetus yhdistetään tarpeen mukaan monimuoto-opetuksiksi.	TS-ryhmä, Atk-keskus	2000-200

	Luodaan joustavia tutkintokokonaisuuksia ja rohkaistaan opiskelijoita valitsemaan "epätavallisia" aineyhdistelmiä (esim. humanistisia ja informaatioteknologian tiedekunnan aineita).	Opintosihtööri, laitokset	2000-200
	Tiedekunta osallistuu opetusteknologiaturun (teknisen ja pedagogisen) kehittämiseen.	TS-ryhmä, OT-yksikkö	s. 2000-
Opiskelijat oppivat tieto- ja viestintäteknikkaa kiinnostukseensa ja tulevien työtehtäviensä laajuudelta, ymmärtävät tieto- ja viestintäteknikan merkityksen yhteiskunnassa ja työelämässä. Osa opiskelijoista oppii tieto- ja viestintäteknikan perustaidot; osa perehtyy syvällisesti tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämiseen omalla alueellaan	Opiskelijoiden tieto- ja viestintäteknikan osaamista kehitetään räätälöityjen tieto- ja viestintäteknikan kurssien avulla. Selvitetään humanistisen tiedekunnan opiskelijoiden TVT-koulutuksen erityistarpeet.	TS-ryhmä, laitokset, TVT-tukihenkilöt	s. 2000-
	Uusille opiskelijoille kohdennettu tieto- ja viestintäteknikan perusteiden kurssi (2 ov). Kurssilla on yhteinen ja aineryhmäkohtainen osuus. Kurssi on valinnainen, mutta sitä markkinoidaan voimakkaasti.	TS-ryhmä, laitokset tai laitosryhmät	s. 2000
	TVT-taitojen osaaminen saatetaan näkymään tutkintotodistuksessa.	Opintosihtööri, tiedekunta	s. 2000
Henkilökunta oppii tieto- ja viestintäteknikkaa kiinnostukseensa ja työtehtäviensä laajuudelta. Kaikki henkilökuntaan kuuluvat ymmärtävät tieto- ja viestintäteknikan merkityksen yhteiskunnassa ja työelämässä ja oppivat tieto- ja viestintäteknikan perustaidot. Osa perehtyy syvällisesti tieto- ja viestintäteknikkaan omaa työtään edistääkseen. Henkilöstön kouluttautumisen kautta laitoksille syntyy asiantuntemusta tietokoneiden käytöstä opetus- ja tutkimusvälineinä.	Henkilökunnan koulutusta järjestetään sekä yleisissä tieto- ja viestintäteknikkataidoissa että kunkin opetus- ja tutkimusalueen vaatimissa erityistaidoissa. Tieto- ja viestintäteknikan koulutus kohdennetaan ja kytketään kunkin oppiaineen opetukseen ja tutkimukseen.	Tiedekunta, laitokset, IT-tiedekunta, Atk-keskus	s. 2000-
	Käytetään hyväksi henkilöstökoulutuksen järjestämää koulutusta. Välitetään koulutuksen suunnittelijalle humanistien tarpeet ja toiveet.	Tiedekunta, henkilöstökoulutus	s. 2000
	Käynnistetään keskustelu henkilöstökoulutuksen toteuttamisesta atk-keskuksessa. Annetaan palautetta atk-keskuksen opetuksen laadusta ja järjestelyistä.	Tiedekunta, Atk-keskus	k. 2000
	Tieto- ja viestintäteknikan oppiminen sijoitetaan henkilökunnan työsuunnitelmaan. Kunkin työntekijän tavoitetasosta sovitaan ohjauskeskusteluissa laitoksilla. Jaksotetaan TVT-opiskelu henkilökunnan töiden mukaan.	Laitokset	s. 2000-
	Edistetään opetusteknologiaturun toteuttamista. Apua tarvitaan sekä oppimateriaalituotantoon että virtuaalisessa oppimis- ja työskentely-ympäristössä opettamiseen.	TS-ryhmä, TVT-tukihenkilöt, OT-yksikkö	s. 2000

Muutetaan mikrotuen painopistettä teknisestä kohti sisällöllistä ja pedagogista tukea.	Järjestetään yhteistyössä opetusteknologiayksikön tai verkoston kanssa pedagogista tukea opettajille.	TS-ryhmä, OT-yksikkö, laitokset ja laitosryhmät	s. 2000-
	Kehitetään tietoverkon kautta käytettävää tukea asiakaslähtöiseksi ja interaktiiviseksi. Luodaan tiedekunta-, laitos- ja rakennuskohtainen www-tukipalvelu.	TVT-tukihenkilöt, atk-keskus	s. 2000-
	Selvitetään mahdollisuudet saada opiskelijoita tukityöhön esim. harjoittelijoina.	Laitokset, tiedekunnat	s. 2000-
Tieto- ja viestintäteknologinen perusinfrastruktuuri nostetaan oppimisen, opetuksen ja tutkimuksen kannalta nykyhetken ja lähitulevaisuuden vaatimusten tasolle.	Kaikille työntekijöille hankitaan henkilökohtainen, verkkoyhteyksin varustettu ja Internet-tiedonhakuun riittävän nopea tietokone.	TVT-tukihenkilöt, laitokset	s. 2000-2001
	Opiskelijoiden käyttöön osoitetaan lisää sekä yleiskäyttöisiä tietokoneluokkia Seminaarinmäen kampusalueelle että laitos- tai aineryhmäkohtaisia työskentely- ja tulostuspisteitä. Selvitetään ylioppilastalon laajennuksen myötä avautuvat mahdollisuudet yhteisiin tiloihin.	TVT-tukihenkilöt, atk-keskus	s. 2000-
	Rohkaistaan sekä henkilökuntaa että opiskelijoita hankkimaan tietoverkkoon liitetty kotitietokone (esim. antamalla tietoa, osallistumalla yhteishankintoihin).	TVT-tukihenkilöt, Atk-keskus	
	Tiedekunta käynnistää toiminta- ja taloussuunnitelman 2001-2004 mukaisesti neuvottelut atk-keskuksen kanssa oto-mikrotukihenkilöjärjestelmän (jossa alan koulutusta omaamattomat työntekijät on nimetty mikrotukihenkilöiksi oman työnsä ohella ilman palkkaa) muuttamiseksi ammattimaiseksi palkkaamalla laitoksille tai laitosryhmille atk-tukihenkilöitä. Oto-mikrotukihenkilöt nimitään yhdyshenkilöiksi. Tiedotetaan atk-tuki- ja yhdyshenkilöiden tehtävistä laitoksille, henkilökunnalle ja opiskelijoille, kun uusi järjestelmä on luotu.	Tiedekunta, laitokset, Atk-keskus	k. 2000